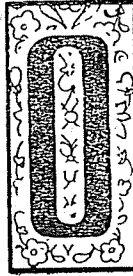

Sahne

HİLMİ KURTULUŞ

İstanbul'un Fethi ve
Rumelihisarı'ndaki
Tiyatro Festivali...

ORTABOYLU, uzun çehreli, çatık kaşlı, iri gözlü genç bir adam, etrafını saran sancak beylerinin arasında, çevik bir vücut hareketiyle seyisin tuttuğu atına atladı... İstanbul Feth edilecekti..

Genç adamın göğsü zırhlı idi, başında bir miğfer vardı, vücudunun alt kısmı çok sağlam görünen göğüs kısmına kıyasla daha uzundu. O zamana kadar O'nu bu kadar yakından görememiş olanlar, birbirlerine işaretle, işte Ulu Hakan Sultan Mehmed! diyorlardı...

Fatih için coğrafi planda olduğu kadar, mânevi planda ve mühim olduğu kadar mukaddes oluşuyla da cihadların en yücesi, İstanbul üzerine yapacağı hareket ve şehrin fethi idi... "Feleni' me'l-emir-u..." tebşiri, müslüman dünyada şimşegini çakmış, sultanlar, emirler, ordular düzerek İstanbulun fethi için yollara düşmüşlerdi..

Fatih kendini, uzun asırların gönlünden ve dilinden yuvarlana yuvarlana gelip şahsında ifade bulan bu müjdenin son temsilcisi.. en hakiki olanı olarak görüyordu... Rumelihisarı'nın inşası kararından, ziyâde kuşkulanan Bizans, Padişahın bu hareketini protesto eder mahiyette elçi gönderdiği zaman Fatih: "İmparatorunuza deyinizki, şimdiki Osmanlı padişahı evvelkilere hiç benzemez, benim iktidarımın eriştiği mertebeye ecdadımın emelleri bile yetişememiştir" sözüyle, inşasına başlattığı hisarın önünde elçiye haykıyordu...

GÜN gelip çatmış, Fatih'in ordusu elliüç günlük bir muhasaranın sonunda düşmanın üzerine yıldırım gibi düşmeğe hazır beklemekteydi. Muhteşem ordu, hep bir ağızdan tek bir alıyor ve gök kubbe âdeta çalınıyordu. Nice dem bu ilâhi sesler sürüp gittikten sonra, bir anda durdu.. Ve bir anda da Sultan Fatih'in gür sesi duyuldu: "**ALLAHIN YARDIMIYLA ZAFER İSLAMINDIR**". Şecaat ve imanın birleştiği büyük kuvvet galebe çalıyor, Ulubatlı Hasan'ın Bizans surlarına diktiği hilâl, Anado-

Geçen mevsim Devlet Tiyatrosu'nda sahnelenen (Tarihi) bir oyun, maksatlı bir şekilde alalecele afişlerden indirildi. Devlet tiyatrosunun iki sanatçısı oyunun bir bölümünde görülmektedirler.

lühisarı'nın burçlarından yükse- len sancakları selâmlıyordu.. İstanbul feth edilmişti. İstanbul feth edilmesiyle Türk milleti yalnız olduğu vekar ve ehemniyete uygun bir merkeze kavuşmakla kalmıyor, Türk korkusu, Türk barbarlığı fobi- siyle küçülmüş Avrupa, Türk' ün emsalsiz hümanizmiyle şaş- kına dönüyordu. Fatih cihan- girdi, fakat herşeyden önce kâ- mil bir insandı ve kemâlinin icabı olarak da Bizansın kalı- bına ve kıyafetine asla dokun- mamıştı.

Dün de, bu gün de, gelecek zamanlarda da Türk milletinin şerefi olan bu büyük Feth'in üstünden tam beşyüz onbeş sene geçti... Halâ dört başı mamur ve derinlerine inmiş bir alâka gösterilemedi. Fatih denen ide- alist ve hümanist cihangirin ve onun kazandıği büyük zaferin zaman zaman silinmelerini de kaybettik... Milletler birer canlı varlıktırlar ve bütün canlı var- lıklar gibi, yaşamak için besi- ye muhtaçtırlar. Milletlerin be- sini diğer canlılarınkı gibi mad- di değildir. Milletler manevî besi ile beslenirler. Milletle- rin besilerini, kendilerini mil- let haline getiren özelliklerde aramak lazımdır. Bu özellikler, milletlerin geçmişlerindedir, ta- rihlerindedir.

Milletler bu besi ile beslen- dikçe güçlenir, ilerler. İLERİ- CİLİK, işte bu besinlerdedir. Bu besinlerden mahrum kal- mış milletler kururlar ve solar- lar. Bu bakımdan toplumun yar- rım olacak gençlerin, geçmiş sevgisi ve tarih şuuru ile yetiştirilmek istenmelerinin sebebi budur. Yine bunun içindir ki, şanlı tarihleri, büyük geçmişle- ri olmayan veyahut bu şanlı tarih ve geçmişlerini uydurma tarihlerle tahrif etmeye yelten- nen milletler çöker giderler.

Bu asrın getirmiş olduğu gal- lelerin ülkümüzü bozmuş oldu- ğunu görüyor üzülüyoruz, içi- mize akıtıyoruz kanımızı. Bu- nun içindir ki: yeni yetişme ça- ğında olan gençlerin ruh iklimle rine tarihimizden sönmez alev kırintıları düşürmek suretiyle vatan ve millet sevgisini tutuş-

turmak amacını gütmek istiyor- uz. Son iki yüzyıldan beri, İs- lâm ve Türk topluluklarını yı- ratmak gayreti politik bir hal aldığı su götürmez bir hakikat- tir. Gaye, şan ve şerefle do- lu geçmişlerimizden etmek, milli hislerimizi dondurmak. 1096 da, yani Türklerin Anado- fu'ya girişlerinden yirmibeş se- ne sonra yeryüzü yeni bir mü- cadele şekline sahne oldu.. Do- ğuya silâhlı bir barbar akını başladı. İkiyüz sene haçlı seferle- rini papalık müessesesi besle- di. Haçlı seferleri ikiyüz sene sonra sözde durdu. Barbar istilâsı kesildi ama, her fırsatta Haç'ın Hilâl'e beslediği kin ken- dini göstermekten geri kalma- dı. Bugün bu kin durdu mu?... HAYİR

Bugün de değişen hiçbir şey yok. Aynı gaye ve emeller sürüp gölge düşürmek, onu anlam- sız hale getirmekle son şekline bürünmüştür. Şüphesiz, bu hu- susta kullanılan en tesirli silah- lardan biri de (TİYATRO) dur. İşte Osmanlı tarihi ve padişah- ları hakkında, batıların kaleme alıp, temsil ettikleri piyesler- den birkaçı: (The Conspiracy, or the Change of Government), (İbrahim the Thirteenth Empe- rour of the Ture). Bunlar İngil- tere de yazılmış ve temsil edil- miş Osmanlı tarihine ait piyes- lerdir. Nitekim, Yıldırım Baye- zid, Fatih Sultan Mehmet, Ya- vuz Sutan Selim, Kanûni gibi büyük Türk padişahlarının, za- man zaman batılı sahnelere ko- nu olduğu görüyor. Fakat bu piyeslerin esas konularını, padi- şahların zevke ve harem haya- tına düşkünlüğü teşkil etmek- tedir.

(The Conspiracy, or the Chan- ge of Government-İsyân için kurulan düzen) William Vhi- tacker tarafından yazılmış olan Osmanlı tarihine ait bu piyes The Duke of York Theatre da temsil edilmiş ve sonra da yayınlanmıştır.. Daha sonra, Mary Pix adlı bir İngiliz'in tamamen uydurma bir Osmanlı Tarihine ait oyunu da (Dorset Garden) de temsil ediliyor. Gerçi bu oyunlar ve yahut buna benzer hezeyanlar tiyatro edebiyatında

Türk tarihi ile ilgili olmaları bakımından bizler için bu pi- yeslerin ayrı birer mânâsı var- dır. Artık iki kere iki dört ger- çeğidir. Yazarlarımız suyun al- tında ve süyun üstünde ne yap- tıklarını bilmeden mânâsız, istikametsiz bir kalem oynat- ma çabası içindedirler. Toplum- bilim furyası, bayağı aşk konu- ları, diğer taraftan batılı konu- lara eğilimler, kendilerini bir köşeye sıkıştırmaktadır. Ya- zarlarımızın Millî ve Tarihi ko- nulara öncelikle eğilmeleri ge- rekmektedir. Dışimizle, tırna- ğımızla verdiğimiz milli savaş- larımızı hikâye etmeleri, kendi tarihi kişilerini, kendi tarihinin gerçeklerini yazmaları gerekir.

HER senenin Temmuz ayın- da başlayan ve Büyük Fatih'in İstanbul'a ilk imzasını attığı Rumelihisarın'da ter- tiplenen bir (TİYATRO FES- TİVAL) 'i vardır. Bu festival- de, Hisar'ın önündeki göndere Roma kartallı festival bayrağı çekilir ve meydan sahnesi ola- rak kullanılan iç avluda, inanç- ve ahlâk kurallarını yıkan mi- tolojilerle, trajedyalar temsil olu- nur.

Her bir bölümü birer kahra- manlık destanı olan, her bir bö- lümünü bugünkü medeni âleme en mümtaz hümanist örneği teşkil eden Fatih ve fetih tiyatro ola- rak kaleme alınıp, tarihi ve asıl dekoru olan Rumelihisarın'da temsil edilemez mi?... Güneş başımızın üzerindeyken, yerde mum ışığı arayan yazarlar, bu millet şanlı tarihini ve şanlı ta- rihine mal olmuş büyüklerini dile getiren eserleri temâşa etmek istiyor. Durmaksızın yazın.. İşte, İstanbul'un fethi, Kosova, Moğaç, Sırsındığı, Kanije, Pilevne, Sa- karya, Çanakkale ve Türkün kud- retli elinde dalgalanan Hilâl'e küffarın nasıl boyun eğdiğini ya- zın.. Ve sizler sönük, yıpranmış, yorulmuş ve çürümüş Devlet Ti- yatroları.. yeni bir istikamette kendinize çekidüzen veriniz. De- vamlı köy oyunları, beceriksiz is- marlama siyasî tiyatro denemelerini ve kavimleri yok eden mitolojileri bir tarafa itip, özlemini çektiğimiz milli ve tarihi konu- ları içine alan eserleri sahneleyi- niz.

Çekilsin Rumelihisarı'nın o
boynu bükük burçlarına at-
lastan sancaklar.. Dört bir yana
dağılsın tekbir sesleri.. Bir ak at
üstünde Fatih misali biri bağırsın
gök kubbe inleyinceye dek: (AL-
LAHİN İZİNİYLE ZAFER DAİ-
MA İMANLI TÜRKÜN) dür di-
yerek.. Ve temaşa etsin Türk yur-
duna göz diken, göz süzen bü-
tüm âlem.. Kurtulalım şu küçük-
lük fobisinden. Bir bütün halinde
seslenelim dört bir yana şu boy-
u bükük Fatih'in hisarından....
BENİM İMAN DOLU GÖĞSÜM
GİBİ SERHATTİM VAR....

YAĞMUR YAYINLARI

Sunar :

● İmam-ı Rabbanî ve

İSLÂM

Yazan: Mevdudî

Çeviren:

Hayreddin Karaman
(Yeni Çıktı)

● Vietnam Çıkmazı

Yazan: Refik Özdek
(Yeni Çıktı)

● Ve Genç Mütefekkir

Sezai KARAKOÇ'un
İki Yeni Eseri:

1) Mehmet Âkif

Hayatı
Aksiyonu
Düşüncesi
ve
Şiiri

2) Sesler

On yılın şiirleri...

FETH

(Hicrî 835 Ebcet'le)

Gökten inüp bu mülkü mekân
eyledikte O,

Târîh söyleyüp dedim: "Altun
beşikte O!"

(Hicrî 857 Ebcet'le)

Yer, gök soruyordu durmadan: "Fâtih
kim?"

Lâyıktı, eğer Ay dese gökten: "Peykim..."

Târîh, diyordu: "Şâir, âlim, cündî...."

Hikmetse tamamlayıp demekteydi: "Ha-
kîm."

(Hicrî 857 Ebcet'le)

Yüce Feth'in yüce târîhi huzûrunda
nüfus

Duruyor -hersene- milletçe ve ümmetçe
selâm...

Gelerek türbeden "Eyyûb", diyor:

"Benden de

Açub islâmbol'u gülzâr yapan gence

selâm!"

(Milâdî 1453 Ebcet'le)

Ey Hâkaan'ım, Feth'e işâret müjde

-Eklenmek şartıyla küçük hemzesi de- (x)

Saklıydı güzel Söğüt'te mes'ûd uyuyan

Dedenin isminde.

ARİF NİHAT ASYA

(*) Hemze: Eski harflerde "Elif" in bir şekli ki, bazan "E" okunurdu.